

De sex skyltade kulturminnena i Norra Ängby är alla inom promenadavstånd.

Kulturminnen i Norra Ängby

Bromma Hembygdsförening har i sin skrift beskrivit 30 skyltade kulturminnen i Bromma. Norra Ängby har inte mindre än sex av de skyltade kulturminnena.

Hembygdsföreningen har satt upp skyltar vid gravfältet intill Bällstavägen, vid gravfältet i Komötet samt intill gravfältet norr om Runsavägen. Stadsmuseet har i samarbete med hembygdsföreningen skyltat den unika husplatan i Karsvik. Skylten vid runstenen på Runstensvägen har satts

upp av Stockholms stadsmuseum och Stockholms stad medan skylten vid Stora Ängby slott är uppsatt av Stockholms stad i samarbete med Bromma Stadsdelsförvaltning.

Fornminnen och byggnader

De skyltade kulturminnena i Bromma avser fornminnen och intressanta byggnader som slott, torp och gårdar. Vidare har några andra kulturmiljöer som t ex parker skyltats. Hembygdsföreningens skyltar avser huvudsak-

ligen fornminnen, några torp samt Lilla Ängby gård.

De skyltade kulturminnena i Norra Ängby är alla inom promenadavstånd. Besök dem och ta del av Norra Ängbys intressanta kulturhistoria!

Mer information om kulturen i Bromma finns i hembygdsföreningens skrift nr 4, 2013, Brommas skyltade kulturminnen – en kulturhistorisk vägvisare av Nils Ringstedt.

Nils Ringstedt

1

Gravfältet på ömse sidor av Bällstavägen i Björklunds hage upptar 68 gravar, bl a 11 högar och 46 runda stensättningar. Det är brandgravar – de döda har bränts på bål.

Det är faktiskt det enda gravfältet i Bromma som regelbundet vårdas som ett led i Bromma Stadsdelsförvaltnings skötselplan för grönområden i Bromma. Gravfältet var ett av gårdsgravfälten för den eller de gårdar som under forntiden fanns i området – kanske på platsen för nuvarande slottet.

2

Runstenen på en utsparad tomt vid Runstensvägen har texten ”Udd lät resa stenen efter Björn, Ingrid's fader. Han var Vides arvinge”. Sannolikt restes stenen för att markera detta arv. Ingrid nämns, vilket kanske innebär att hon och Udd var ansvariga för att stenen tillkom. Kanske de var gifta. Genom ristningen berättar de att de ärvt efter Björn. Antagligen bodde Udd och Ingrid på platsen för nuvarande Stora Ängby gård. Arvet var den mark som gården innehade under förhistorisk tid.

3

Komötets två vikingatida gravfält hörde troligen också till Engiaby's vikingatida bebyggelse. Det västra gravfältet har ca 20 gravar – 4 högar, 12 runda och en rektangulär stensättning samt två s k treuddar, tresidiga stensättningar med insvängda sidor. Det östra gravfältet nära Norra Ängby skola har ca 10 gravar, varav 3 högar och 6 stensättningar. Det västra gravfältets fina högar röjdes bl a i samband med uppsättning av skylten. Spännande är att en gång syntes Stora Ängby från högarerna och vice versa. Nu är det en trädriddå som skymmer. Antagligen är läget på gravfältet symboliskt. De döda hade uppsikt över de levande som kunde se förfädernas gravar på höjden i norr!

4

En skylt nära Fatburshuset berättar om Norra Ängby – om gravfältet, om Stora Ängby, om stadens köp av gården, byggandet av egna hem i området mm. Under den historiska gården Stora Ängby hörde åtta torp och stugor, nämligen Solbaset, Frökendal (Torfsticken), Ladugårdskarlstugan, Björklund (Sörtorpet), Komötet, Nytorp (Mjölmarstugan i Södra Ängby), Tyska Botten och Pihlstugan!

5

Det stora gravfältet norr om Runsavägen har 30 järnåldersgravar, varav 5 är högar och 25 är stensättningar. Av dessa är 8 rektangulära och en kvadratisk. Dessa ligger på den höglänta östra delen och kan ha sitt ursprung i äldre järnålder (500 f Kr – 550 e Kr). Bebyggelsen som hör till gravfältet kan hypotetiskt antas ha legat på höjden vid korsningen Stolpevägen/Rökstensvägen. Inga spår finns dock. Av skylten vid gravfältet framgår att ett järnsvärd har påträffats i samband med att området bebyggdes på 1930-talet. Svärdet hade spår av silverinläggning på fästet och ett ingravert kryss på svärdsknappens undersida. I södra Uppland har endast 14 svärdsgravar påträffats (de 34 svärdsgravarna på Birka inte medtagna). Svärdet kan symbolisera en person med hög social status – inte nödvändigtvis en krigare.

6

Platåhuset i Karsvik är det intressantaste fornminnet i Norra Ängby. Det har antagligen varit en stormanngård. Terrassen är ca 24 m lång, ca 10–12 m bred och ca 0,6 m hög. Platåhuset är från vikingatid (ca 800 – 1050 e Kr). Faktum är dock att vid universitetets grävningar för några år sedan daterades det undre lagret till bronsålder (ca 1800 – 500 f Kr)! I närheten finns spännande husgrunder från äldre järnålder – daterade till ca 400-talet e Kr.